Ročník XII. — Číslo 52. Kvasilov dne 31. prosince 1937.
Opłata pocztowa uiszcz. gotówką. 35 gr.

Hlas Volyně

Rukopisy se nevracejí.
ADRES REDAKCJI: KWASIŁÓW - CZESKI
Týdeník věnovaný českým zájmům v Polsku.

Je už v lidské povaze, že nenávidíme člověka, kterému jsme ublížili.
Tacitus.

Před koncem roku.

Konec roku nutí přímo k všelijakým úvahám mezi nimi též k takové celoroční zpovědi. Zamyslí se jistě takřka každý z nás nad průběhem celého roku, nad radostnými a smutnými událostmi, nad svými úspěchy a neúspěchy a lidé řádní též nad svými skutky dobrými a špatnými. Zkrátka snažíme se o takové vyúčtování se svým životem za celý rok a současně přemýšlíme o životním rozpočtu na rok příští.

Bylo by pro každého z nás ještě výhodné, kdyby pátral ve své mysli po příčinách svých neúspěchů, svých špatných skutků, snažil se je přesně zjistiti, aby se jich mohl příště vyvarovati a prospěje též nám všem, uvědomíme-li si dobře své chyby a budeme li hledati prostředky k jejich odstranění. Jsou chyby základní a naučené. Těch druhých se zbavíme lehce, avšak odstranění základních chyb dá nám více práce. Při dobré a pevné vůli jde všem a i když první výsledky nejsou překvapující, nýbrž třeba i nepatrné, dožijeme se posléze přece výsledku uspokojivých. Chyby vlastní nepoznáváme dobře na sobě, většinou si jich nejsme ani vědomi, nýbrž vidíme je zpravidla nejlépe na těch druhých, na oněch, u nichž jsou nám protivné, ne li nesnesitelné, u u nichž je obyčejně odsuzujeme. Proto pozor před odsouzením chyb jiných, pozor na kritiku, dokud přesně nezjistíme, nemáme-li týchž chyb. Je velmi zajímavé, s jakou přesností vidí člověk své vlastní chyby na tom druhém a na sobě nikoli. Na příklad lakomec bude se zvláštní zálibou vypravovat o lakotě toho druhého, které si člověk štědrý sotva povšimne. Kritika je sama o sobě zdravá, avšak musí býti účelná a spravedlivá. Správnější je vždy kritika skutků — než povahy člověka. Většinou je tomu obráceně. Kritisují se u nás lidé podle své povahy a o skutcích se mnoho nemluví. A přece člověk je více odpovědným za své skutky, než za svou povahu. Zvláště se nemluví o těch skutcích, o nichž by se mluvit mělo. Máme zpravidla příliš mnoho obdivu pro skutky domácí. Jinými slovy řečeno, dovedeme vždy vychvalovat vše cizí a domácí hanět. Nejdeme však ani s tou hanou vždy cestou správnou. Haníme všelicos, avšak pouze všeobecně, povšechně a povrchně, nepátráme po pravé příčině, nesnažíme se o odstranění všelijakého toho zla, jež by prospělo celku Zvláště se zdráháme promluviti zřetelně, označiti vinníka, když by nám z toho mohly vzejíti nějaké nepříjemnosti.

Jde-li o zájem celku, jsme rovněž vinníkem, mlčíme-li o špatném skutku druhého.

Většina lidí tak činí jen z vlastního pohodlí, jen proto, aby nebyla zatažena do nějakých nepříjemností. Avšak i ti poctivci, již mají vždy na mysli prospěch celku, posléze zmlknou, když nenaleznou pochopení.

Práce a písně.

Dne 27.—28. srpna 1937 roku konal se ve Zlíně sjezd čsl. písničkářů. U této příležitosti továrník Jan Báťa se obrátil k pěvcům s řeči, kterou zde pro její časovost uvádíme.

Narodil jsem se v kraji, který celou svou historii a svůj názor na práci uložil do písni.

Slyšel jsem, že lid z tohoto jediného kraje vydal mnohem více písni než všechny jiné slovanské kraje dohromady.

Znám jich mnoho — velmi mnoho. A přece cítím, že je jich málo, že je k nim třeba nových.

Cítím, že tyto nádherné písničky, překrásné v tónech a dojímavé obsahem, jsou písničkami lidu porobeného a ovládaného, nesvobodného duchem a služebného v práci pro cizí.

„Co to máme za drába", „U panského dvora", „Moj otec byl dobrý, já mosím být zbojník", „A už nás na tu vojnu odvádějí" — to je tak obsah a duch těch našich písniček. Je-li v nich cit, je to žalování, je-li v nich síla, je to vzdor nebo rebelie, anebo zbojnictví.

A na konec v minulém století už ani to ne.

„Spi Havlíčku — Čech se Němce nebojí", chceme se ujišťovat, ale zpívá se to plačky.

Nechtěl bych, aby mi byla vytknuta malá úcta k hudebnímu a pěveckému symbolu státu, ale co je v něm? Zpráva, že „bory šumí po skalinách". Vždycky se mi zvedne srdce, když slyším „Nad Tatrou sa blýská". Zaplať Bůh za ty blesky. Ale další zpráva „veď sa ony ztratia, Slováci ožijú". to připadá jako čekat, že vítězství přichází samo sebou. Jak málo je to na lid, který kdysi zpíval „Svatý Václave" a „Kdož jste boží bojovníci"!

Co zpívají ti druzí?

„Rule Britania — vládni Britanie", „Allons enfants — vzhůru děti Francie"! To se mi zdá nota, důstojná lidu svobodného.

Ovšem, to jsou hymny, ne písničky. Napadá mi tedy jakási taková písnička z některého anglického, románu. Také koření v práci, také je staletá, také vznikla v dobách neúplné svobody. Ale jaký je v nich duch?

„Vítr řve, moře se vzpíná, — ďábel sám nás drží v spáru, všechno mužstvo píseň zpívá — záda k zádům ke stožáru."

Můžeme se příti o to, co bylo dříve, zda vejce, nebo slepice. Skutečnost je ta, že písně vyšly z povahy lidu, ale že ji také tvoří mění a přizpůsobují. A tam, kde netvoří, tam se nežije.

Nechtějte po mně radu, jak mají vypadat písně samostatného, zralého lidu. Písničky dělat neumím. Vím jenom, co potřebuje samostatný lid, aby se udržel, aby žil silný a šťastný život, aby budoval stát i svoji budoucnost.

Jsou to silnice, železnice, kanály, letadla, obchodní výpravy, továrny, stroje. Nebo, mluveno duchovně, odvaha, vůle k činu, věrnost, buldočí vytrvalost, vůle k spolupráci.

Ti dřívější písničkáři zpívali o panské oračce, Spilberku, kriminálu, rabování a verbování, a když zbylo ještě trochu kuráže, tož se v tom octla ještě sklenice a má milá.

Jak to udělat, aby se v nových písničkách octlo to, co potřebujeme nyní jako soli, protože už nežijeme ani v robotě, ani v kriminálu politickém — to je vaše věc, to je vaše umění. Je ho třeba — a těchto nových písniček — jak soli.

Může se vám to zdát trochu přehnané, ale myslím. že to budou básnici a muzikanti, kteří udělají nový svět.

Osvětová hlídka.

Amerika bojuje o svoji ornou půdu.

Víra v neomezené možnosti Ameriky, známé jako země téměř nevyčerpatelného přírodního bohatství, byla v posledním čase silně otřesena, ba možno říci, že se najednou rozplynula jako přelud. Najednou to však bylo pouze pro veřejnost, protože zasvěcení a odborníci pozorovali již dlouhá leta s obavami a starostmi příznaky pohromy, jež Ameriku čeká.

Na západě Spojených států vznikla 11. května 1934 „vlna sucha.“ Bouře zdvihla černá mračna prachu a zastřela na dlouhou dobu slunce. Byl to neobvyklý přírodní úkaz, podobný asi samumu v Africe, který za sebou nechal holá pole zbavená ornice a dunami prachu pokryté louky. Byly zničeny existence tisíců a tisíců zemědělců a chovatelů dobytka.

Katastrofa přišla náhle jako blesk. Nejenže panovala neobyčejná sucha, ale bouře, která potom přišla, zuřila s nebývalou silou. Tyto, dosud nikdy nepozorované přírodní úkazy, kterým předcházel celý řetěz nepříznivých změn klimatu, bylo by si možno vykládati jako „znamení nebes“, jako důkaz, že si toto neštěstí lidé, způsobili sami; jako trest dětí za hříchy otců.

Tento vysloveně lidský výklad, který se vždy vyskytne při každém velkém neštěstí, je tentokráte skutečně oprávněný. Byl tím dán instiktivně výraz tomu, že americké hospodaření, pěstované po staletí, bylo ze zásady špatné. Abychom si ujasnili tento fakt, je nutno si zopakovati postup, jakým se dál vývoj osazování půdy od prvních počátku přílivu amerických pionýrů.

Přistěhovalci našli v Novém světě nesmírně bohatou, panenskou zemi, přebohatou na plodnou půdu, lesy a stepi. Podnikaví osadníci z přelidněné a chudé Evropy pustili se radostně a odvážně do hospodářského dobývání země. Panenská půda byla zkypřená a zpracována. Když byla vymrskána tak, že již nenesla, nechala se ležeti ladem, neboť s ní nebylo nutno šetřiti. V travnatých prériích byla vyhubena obrovská stáda bisonů a nesmírně se množící stáda hovězího dobytka a koní vypásla úplně louky. Lesy byly buď vykáceny, nebo také mnohdy spáleny. Na nové zalesňování nikdo ani nepomyslel. Tak se hospodařilo po staletí. S přílivem nových přistěhovalců postupovalo dobývání půdy stále více a více na západ. Osadníci ujímali se horlivě boje proti divočině a zanechávali za sebou „kulturní zemi.“

Země snášela trpělivě bezohledné a bez plánu podnikané využívání. Dvě a půl století vydávala svoje poklady a blahobyt ve Státech báječně vzrůstal. Tak pokračovalo vše až do dne, kdy přišla rána — první den „suché pohromy“. Od té doby se pohroma stále a stále zvětšuje. Teprve potom se poznalo, jak nezodpovědně a přímo lupičsky byla příroda využívána.

V boji proti „divočině“ byly zničeny pásy lesů a travnaté koberce prérií. Pluh uvolnil a rozměinil půdu. Stáda dobytka spásala vše na pastviskách tak rychle, že rostliny neměly příležitost k semenění. Tak byla orná půda zbavena v ohromných plochách své ochrany a zkypřená půda snadněji vysychala. Když tato nechráněna plocha pokryla celé obrovské roviny, když padly všechny lesy, neměl vítr žádných překážek. Bral s sebou rozmělněnou a vyschlou vrstvu orné půdy a trávy zbavených luk, odnesl ji daleko a za sebou zanechal holý podklad. Zemský ráj se stal pustinou.

Ale toto neštěstí nepřišlo samo. Ještě před tím, než zpustošila zemi ohromná sucha, začal svoji ničivou činnost jiny živel — voda. Ta zničila nespočetné čtverečné kilometry nejúrodnější země. Měkká volná půda, která nemohla klásti žádný odpor větru, podlehla ještě snadněji náporu vody. Každý větší dešť rozrušil svrchní úrodnou vrstvu země. Každý humus byl vyplaven a zrnitý zbytek byl potom snadno odnesen proudy vody. Pole byla odplavena do řečišť a větší přívaly vryly v polích na pahrbcích malá řečiště.

Aby bylo zamezeno hrozícímu nebezpečí úplného zničení úrodné země, plánuje nyní americká vláda velkorysé zalesnění, které by příznivě působilo na úpravu klimatu ve velkých rovinách. Mají býti vybudovány lesní pásy, dlouhé každý 1 500 km. Byla by to asi 100 pásů, které by probíhaly státy Dakotou, Nebraskou, Kansasem a Oklahomou od hranic Kanady na severu až po hranice Mexika na jihu a oddělovaly tak pásy polí. Tyto pruhy by působily proti suchům, neboť stromy čerpají vlhkost z velkých hloubek země a vypařují v ohromných množstvích vodu. Vlhkost vzduchu mezi pásy lesa je o 5-10 procent vyšší než v otevřené krajině. Předpoklá-

Besídka.

Inž. Alois Knotek:

Na úpatí Araratu.

Ukázka z cestopisu majora Měčislava Lepeckého: „Sovětský Kavkaz.“ S povolením autora přeložil inž. Alois Knotek.

(Pokračování.)

Do Erivaně přijeli jsme se značným opožděním. Linia Tiflis — Erivaň, to není magistrála Něgorjeloje — Moskva, kde panuje vzorný pořádek. Tu se nikdo nestara o to, co se na dráze děje. Všecko je kismet — předurčení!

Jdeme do hotelu Inturista.

— Pět rublů ve zlatě za pokoj — mluví vedoucí a usmívá se jako by nic!

Křivím se.

— Člověče, to je dražší nežli v Paříži. —

Ne věří.

— Nedělejte si ze mne blázny, obyvateli — mluví.

Nemám jiné rady, jiného hotelů v městě není, musím zůstati. A klnu jako špaček.

Eryvaň, staré město gubernialne a dnes hlavní čítá 99 tisíc obyvatelstva (z r. 1932), z toho 90 proc. Arménů. Jméno to je v Polsku známé. Příjmení „Erivaňský“ měl gen. Paskevič, cárský náměstek v království kongresovém a před tím hlavní velitel ve válce s Persií.

Vážnou úvahu zasluhuje v Erivani neslýchané tempo jeho výstavby. Podle vzorů západo-evropských se město rozšiřovalo, proto městský stavební úřad bořil celé čtvrti, které neodpovídaly pravidlům urbanistiky a důležitosti města hlavního a stavěl nové domy, ulice a budovy. Neuvěřitelné jsou ctižádosti Arménů o své sličné město. Chtěli by ho míti krásné, evropské se všemi nádhernými a kulturními budovami. Nebojí se nejvyšších daní, ani kolosálních půjček, jenom aby se pochlubiti mohli, že Erivaň stal se klenotem zakavkazské Federace. Musí se uznati, že již tolik vykonali ku zvelebení a okrášlení své stolice, že není možno považovati jich práci za výron samochvály. Vzpomeňme jenou, že to nevelké město dokázalo vystaviti nádherný palác opery, která by mohla docela důstojně státi na náměstí teatrálním ve Varšavě. Potřeba k tomu dodati, že opera je činou po celý rok i v létě. Za mého pobytu dávali se „Pajaci“ po arménsku, den před tím vystaveno „Fausta“. Bůh je veliký!

Dnes město v značné části vyhlíží slušně. Nemá známek, že leží na hranici Turecka a Persie, na úpatí biblického Araratu, nedaleko od kočovisk divokých Kurdů.

Na předměstích je to jiné. Tam panuje neobmezeně Asie. Lid jezdí na oslech, nosí „jarmulky“. Žena s tváří zakrytou není vzácností, tak jako pohled na modlícího se mohamedánského Turka nebo Tatara na koberci před chalupou. Nikdo si toho nevšímá. Nízké domky lepené z hlíny, která je smíchaná s řezanou slámou, od strany ulic bez oken, chodníků z dláždění, všude nečistota a spousta smetí — to všecko přenáší nás v dávné časy, kdy panovala tu Persie a předválečné Rusko.

Centrum města má nátěr čistě evropský. Po asfaltě i kostkách sunou se auta, na koleiích běží tramvaje elektrické, podel betonových chodníků zdvihají se „činžáky“. Jenom s obyvatelstvem není to nějak v pořádku. Šaty vypadají trochu fantasticky. Nějaká barevné a hrubé pláště něco jako z dávných lepších časů, plátěné pan-

dá se, že tato vlhkost by se srážela v mírné a účinné deště. Mimo to by tyto pásy jako „větrolamy“ a již tím by prokázaly veliké služby. Pokusy ukázaly, že těmito pásy by byla snížena rychlost větru o 30-40 procent a odpařování vody z krajiny (t. j. snížení její suchosti) se tím sníží o celou třetinu. Mimo to zabraňují takové pásy velmi účinně odnášení úrodné půdy letními vichřicemi. V zimě se v lesích nakupí valy sněhu, které ponenáhlu tají a činí tak z lesů zásobárny vlhkost. Později bude zralý les pro farmáře zásobárnami dřeva, které dnes je velmi vzácným materiálem. Aby kultury nebyly poškozeny, musí býti s počátku chráněny drátěnými ploty.

Pro Ameriku je dnes výsledek celého tohoto podnikání hrou, při níž je v sázce „největší obilní komora světa“, jež by se v případě neúspěchu změnila v největší poušť.

Oznámení.

Z Novokrajová.

Divadelní kroužek Odboru České matice školské v Novokrajově tímto oznamuje, že dne 8. ledna 1938 r. t. j. v druhý den pravoslavných vánočních svátku, sehraje v sále p. E. Žáčka v Novokrajově, veselohru p. n. „Rozmysli si Mařenko“ nebo li „Kmotr Šmodrcha“ od F. Cimlera.

Po divadle taneční zábava.

Za výbor P. Mundil.

Kronika.

Návštěva polských býv. bojovníků v Italii.

Před několika dny odjela do Říma delegace bývalých legionářů a účastníků války, vedená generálem Wieniawou-Długoszowským. Delegace vezla s sebou dvě urny se zemí s hrobů italských bojovníků o nezávislost plukovníků Nulla a Becchiho, kteří se zúčastnili někdejšího polského povstání a padli na polské půdě. Urny byly odevzdány italským účastníkům války. Při pobytu vojenské delegace v Italii byla v Římě 19. prosince odhalena busta Maršála Piłsudského u vchodu aleje Arioli, která byla zároveň přejmenována na Alej Maršála Piłsudského. Tato slavnost se změnila ve velký projev polsko italského přátelství. Odhalovacím aktu byli přítomni četní zástupci italské vlády a fašistické strany, dále vyslanci u Quirinalu a Vatikánu, představitelé italské generality v čele se zástupcem ministra války generálem Parianim, delegace italských účastníků války, Garibaldovci atd. Po odhalení busty Maršála Piłsudského pronesl římský guvernér plukovník Colonna řeč, v níž vzpoměl zásluh Maršála Piłsudského o znovuzřízení polského státu. Polský tisk ve zprávě o těchto slavnostech zdůrazňuje, že Řím je prvým zahraničním hlavním městem, kde byl postaven pomník Maršálu Piłsudskému.

Před odjezdem z Říma byla delegace legionářů přijata italským ministerským před edou Mussolinim a králem Viktorem Emanuelem. Při audienci u Mussoliniho odevzdal generál Wieniawa-Długoszowski italskému ministerskému předsedovi knihu s vylíčením bitvy u Varšavy proti rudé armádě v r. 1920. Mussolini prohlásil legionářské delegaci, že Polsko a Italii spojují pevné svazky solidarity, a ujistil delegaci o svých živých sympatiích k polskému národu a k polské armádě.

Ve Francii nová vlna velkých stávek.

Francií se valí nová vlna stávek. 29. prosince zahájil stávku personál městských podniků pařížských. Stávka, je úplná v dopravnictví. Kromě zaměstnanců autobusů a podzemních drah (tyamvaje byly v Paříži úplně zrušeny), zastavili práci také městští hlídači a jiní zřízenci. V plynárnách, vodárnách a elektrárnách personál rovněž stávkuje, z usnesení Všeodborového svazu práce zajistil však nejnutnější zásobování města plynem, vodou a elektrickym proudem. Také ošetřování v městských nemocnicích bylo zabezpečeno.

V potravinářském oboru stávkuje asi jedna třetina z celkového počtu zaměstnanců.

100 amerických letců na pomoc Číně.

Do Hankeu přibylo prý několik dalších amerických dobrovolníků, kteří se hlásí do čínského letectva. Skupina amerických dobrovolníků sestává cel-

tofle na nohách, klobouky se nenosí, límce a nákrčníky také ne, to vše dodává ulicy nějaký nezvyklý typ, v ničem se to nepodobá modě evropské, po které se tak touží.

Ženy representují se lépe nežli mužové Především oblékají se čistěji a pečlivěji. Arménky vyznamenávají se krásou. Jejich velké, černé a vlhké oči zarámované v dlouhých řasách, dále jemnost pleti a elegance pohybů mají ustálenou slávu. Do dnešního dne z těch nechvacujících předností ničeho neztratily.

Po ulicích slyšeti výhradně armenštinu. Také nápisy, reklamní a obchodní tabule nesou abecedu arménskou, která je zcela jiná nežli gruzińská. Za to obě jsou pro nás nesnadné.

Všecko tu řídí a spravují Arméni, zaujímají také nejvyšší úřady. Vyňatek tvoří p. Neňmark zástupce moskevského „Narkomindělu“ (Min. záležitostí zahraničních.) Polský Žid z Bělostoku, který dobře ovládá jazyk polský.

Chce-li se člověk dostati z Erivaně do Ečmadzinu, sídla armenského katolikosa (arcibiskupa) musí vynajmouti auto v kanceláři Inturisty.

— Dva rubelky padesát kopejek ve zlatě za hodinu, — slyším milý hlas úředníka.

A po chvíli:

— Rubl za hodinu za průvodce.

Konečně vyjíždíme: já a p. Giżycký, s kterým jsem celou cestu po Armenii vykonal. Šofér tituluje průvodce „professorem“. Auto (Buick) hučí jako tur a z daleka rozhání publikum. Za městem zdvihány celé mraky prachu. Tiurci na oslech jedoucí v okamžiku zapadali jako do země pod silnou pokrývkou prachu.

Pádíme údolím řeky Zangy, přítoku Araxu, při níž se rozkládá Erivaň. Přemýšlel jsem o tom jménu: Zanga. Portugalsky značí to jednoduše: pramen. Snad by název té řeky neměl nějaké spojení s Portugalci?

Před zrakem máme stále Ararat, nyní zamlžený a trochu temný, dále zdvihají se vzdálené výběžky Alagjazu. Podle cesty táhnou se dlouhé, kliněné zdi a za nimi zříme ovocné sady a chlupy. Slunce nehřeje, ale strašně pálí. Divím se těm ovocným sadům, že dovedou do poloviny července zachovati na sobě pěkně zelený šat. Nic divného, údolí Zangy je zavodňováno uměle a každá zahrada má svůj kanal irigační. Jinak místo polí úpravných a zahrad vládla by tu pravdivá, kamenitá poušť, docela spálená a neúrodná.

Irigační síť v Armenii měřila v r. 1931 rozlohu 144.600 ha, což je dokonalý výsledek. Na cestě mezi Erivaňem a Ečmadzinem spatřil jsem také nové zavodňovací práce, ba bylo mi líto těch dělníků tak těžko při kilofách pracujících v nesnesitelném žáru. Vody pro kanaly v depresi erivanské je až dostatek. Sbírá se na úpatí hor: Alagjaz, Akmengan, Ahri Dah i Ararat.

V Armenii pracuje se též v kolchozech. Když pohlížel jsem na vesnická stavení, kde kroutily se jak od věků ženy a děti a viděl muže v poli, stáda koz a ovec bezstarostně se pasoucích na břehách příkopů a hleděl na ten pokoj i klid ve vesnicích, připadalo mi, že zprávy v našich novinách jsou nepravdivě. Ale přesvědčil jsem se, že veliká část hospodářství jest v Armenii kolektisovaná a že její bývalí majitelové jsou zaměstnáni na svých dávných, otcovských gruntech jako „dniovkovci“ (dělníci s denním platem.)

Zastavuji auto a chci promluviti s rolníkem. Škoda, neumí po rusku ani jediného slova. Šofer je z toho velmi potěšený a povídá s prokletou ve Svazku sovětském patriotickou ironií:

— U nás nyní vládne Armenie, lidi zapoměli mluviti rusky. —

Slova ta bylo by možno vložiti v ústa buržujsko naladěného Vilňanina nebo sedláka z Rovna a zněla by v nich úplně po svojsku.

kem asi z 10 důstojníků, kteří se zúčastnili světové války, a 90 pilotů. Mluvčí japonské armády prohlásil, že japonskou armádu neuspokojí opatření šanhajské městské rady na odstraňování tajných skladišť zbraní. Pravil, že je třeba účinnějších kroků. V okolí Šanhaje se zdržuje skupina asi 300 čínských záškodníků, kteří vyvolávají ustavičné nepokoje.

Japonské vojsko v jižní Číně.

Japonci počínají vylodovati vojsko v jižní Číně. Těžká lodní děla japonských lodí bombardovala ostrov Vonnam jihozápadně od portugalské kolonie Macao v jižní Číně, načež zde vystoupilo na břeh 200 japonských námořních střelců. Vojenský transport doprovázelo několik japonských válečných lodí.

V nejmenší republice Lidová fronta nepochodila.

V nejmenší republice světa, Andoře, ležící uprostřed Pyrenejí na hraničních francouzsko-španělských, konaly se parlamentní volby. Po příkladu Francie vystoupila také v Andoře Lidová fronta, která se chtěla zmocnit vlády. Ale nepochodila. Nacionalističtí kandidáti všude porazili přívržence Lidové fronty, takže parlament nejmenší republiky světa zůstane jako byl dosud.

Společnost národů bude přece reformována?

Z Londýna se sděluje, že po Novém roce má býti učiněn pokus o záchranu Společnosti národů. Ženevská instituce má býti reformována a iniciativa k tomu má vyjíti od anglické vlády. Winston Churchill, který je jedním z předních bojovníků za reformu Společnosti národů, navrhuje, aby Společnost národů byla odpojena od versailleské mírové smlouvy, která vyvolala tolik zlé krve u diktátorských států a byla už několikrát porušena. Pravomoc Společnosti národů má prý býti omezena zejména pokud se týče sankcí. Hlavní funkcí ohrozené Společnosti národů má býti diplomatická činnost. Ministerský předseda Chamberlain je prý přesvědčen, že Společnost národů je i nadále nutná.

Franco útočí u Turuelu.

Zvláštní zpravodaj Havasovy kanceláře oznamuje; že Francovy oddíly u Turuelu útočily na vládní vojsko, zvláště na obou křídlech, a obsadily výšiny nad městem. Vládní vojsko dostává stále zálohy, aby mohlo zabrániti Francovým posilám proniknouti k městu. Francovy oddíly se stále přibližují a na informovaných místech se má za to, že obránci města budou velmi brzo osvobozeni. Vládní vojsko již zmírnilo své útoky. Jeho ztráty prý již dosahují asi 20.000 mužů. Úplně prý byly zničeny brigáda Listerova a brigáda Campesinos. Francovo letectvo mohlo po celý den se zúčastnit boje. Asi v poledne stihací letadla vypátrala jihozápadně Teruelu skupinu nákladních automobilů, jež převážela vládní vojáky. Bombardovací letadla shodila pak na tuto kolonu množství pum a ostřelovala ji z kulometů. Podle zprávy letců bylo zasaženo asi 100 automobilů a ztráty na mužstvu prý jsou veliké.

Madrid opět bombardován.

Francovci zahájili znovu dělostřelbu na hlavní město, při čemž byly zasaženy ulice ve středních čtvrtích. Budova telefonické centrály, která je známa již počtem střel, které na ni dopadly, byla znovu zasažena stejně jako četné domy na Gran Via. Není známo, jakých lidských obětí si ostřelování vyžádalo v dělnických čtvrtích, kde jsou domy lehce stavěné.

Tatarescova vláda odstoupila.

Rumunská politická situace se vyvíjí dosti rychlým tempem a to od toho okamžiku, kdy dosavadní ministerský předseda Tatarescu se rozhodl oznámiti králi Carolovi v Sinaji, že vládní strana liberálů nemá většiny. Král Carol II. přerušil okamžitě svůj pobyt v zasněžených horách u Sinaje a vrátil se do Bukurešti. Brzy po králově návratu přijel do královského paláce Oktavian Goga, vůdce národní křesťanské strany. Goga informoval panovníka o politické situaci s hlediska národní křesťanské strany a naznačil, v jakém směru by bylo třeba usilovati o řešení vládní krise. Mimo to jednal Goga také s předním vůdcem své strany profesorem Cuzou měl porady s ministerským předsedou Tatarescem.

Neklidná Palestina.

Z různých částí Palestiny jsou hlášeny nové nepokoje. V Hebronu byl podniknut vražedný útok na tamního muftího. Pachatel i podařilo se uniknout. V témže městě bylo vypáleno několik ran na anglického policistu, který byl těžce zraněn. Angličané zakročují velmi ostře proti Arabům, podezřelým z teroristické činnosti. Minulý týden bylo zničeno dynamitem osm domů, patřících teroristům.

Dopisy.

Svatý Mikuláš ve Straklově.

To bylo práce a shonu s uspořádaním mikulášské dětské besídky, v které skoro všechny děti z celé osady účinkovaly. V čilé přípravě, zkouškách, pořízení odpovědných kostýmů čas rychle ubíhal a tak jsme se všichni pořadatele, rodiče i děti dočkali tak toužebně očekávaného dne. 18 XI. t. r. v přeplněném sále p. B. Veselé odbyla se mikulášská besídka průběh které byl velmi zdařilý. Po pěkném přivítání nás překvapily naše nejmenší, které ještě nenavštěvují školu, zvláštním zdařilým vystoupením „Kačátka“. Svým vystoupením uchvátily veškeré četné obecenstvo. Anděle v spanilém doprovodu hvězdiček, rovněž i čertíci v divokém reji nezůstali pozadu. Dodáme-li k tomu zvláštní dekorace a odpovědné kostýmy, pochopíme, že tato čísla byla zvláště podařena, učinila hluboký dojem na přítomné. Pak následovalo několik povedených jednoaktovek a deklamací.

Nejzdařilejším vystoupením byl závěrek onoho mikulášského večírku. Při blýskání a hřmění s výše nebes k nám na hříšnou zem sestoupil majestátně v průvodu andělů a hvězdiček sv. Mikuláš. Pro každého přinesl nějaký dárek. Každému udělil kratší neb delší napomenutí, což vyvolávalo salvy smíchu.

S jakým pocitem si odnášeli všichni obdarování svoje dárky, těžko odhadovati, museli bychom se zeptat těch dospělých, kteří vybalili takové „vzácné“ dárky jak uhl, papriku, slanečky, láhev s coucou rozbitý starý budíček, prazdnou krabici, po otevření které dárek vesele ulétl atd. Na reptání ovšem nezbývá času — nechť každý čtenář si to sám dle libosti domyslí.

Pochopitelným je, že uspořádati večírek s tak bohatým programem se může jenom spojenými silami.

S uznáním se kvituje výpomoc obětavých maminek a naše vřelé díky patří slečnám L. Šulcové a H. Průšové, které skutečně celý čas s takovou obětavostí a vytrvalostí pracovaly a svou výpomocí přispěly k provedení tak pěkné besídky.

Naděje Křivková.

Oprava.

V čísle 48. Hl. V. t. r. byl umístěn článek pod tit. „Zda-li to vyhráme“, v kterém autor uvádí obec Český Háj, která loňského roku nepřispěla na sběrací listiny ČMŠ. Nyní se nám oznamuje, že obec Český Háj má Kolo ČMŠ společně s obcí Mirotin a že své příspěvky posílají též společně. R.

Různé zprávy.

500 lidí se zabilo o svátcích v USA.

Ve Spojených státech došlo za vánočních svátků k velkému počtu dopravních neštěstí a nehod a bylo zaviněno mnoho požárů. Požáry byly zaviněny hlavně neopatrností při rozsvěcování vánočních stromků. Dopravními nehodami a požáry přišlo celkem 500 lidí o život.

Rozdíl století.

Před stoletím měl prý průměrný člověk 72 potřeb, s nichž 16 bylo považováno za naprosto nezbytné k životu. Dnes prý má průměrný člověk 484 potřeb, z nichž 94 jsou považován za nezbytné. Před stoletím měli obchodníci pro průměrného člověka 200 různých artiklů, dnes jich mají 32.000

V Německu se vyrábí z ryb laciná vlna a bavlna.

Německá chemie učinila nový objev. Z ryb získává bílkoviny a z těchto bílkovin vyrábí vlnu. Příměskem bílkoviny k rostlinné buničině vyrábí bavlnu. Vlna z rybích bílkovin je prý lepší než italská vlna z mléka a lacinější než vlna opravdová. Rybí bílkoviny mohou zpracovávat dosavadní továrny na vlnu ze dřeva.

Spojené státy mají na 130 mil. obyvatelů.

Z nových statistik vysvítá, že počet obyvatelstva ve Spoj. státech k 1. červenci t. r. činil 129,257.000. Podle posledního sčítání v roce 1930 činil počet amerického obyvatelstva 122,775.000.

Války za 300 let ve světle statistiky.

Od roku 1618 bylo za tři sta let vedeno 1700 válek, na každý rok jich tedy připadalo průměrně pět. V těchto 300 letech byla Francie nejčastěji stržena do války. Její účast na válečných rozmíškách činí 63 procent. Za ní následuje Rakousko s 48 proc., Anglie s 30 proc., dále Rusko, Italie, Prusko, Španělsko, Turecko a naposled Švédsko s pouhými 6 procenty. Velmi zajímavé jsou také údaje o vybojovaných vítězstvích. Pod e nich Rusko vybojovalo celkém 63 proc. všech bitev, jichž se ruské vojsko zúčastnilo. Na druhém místě jsou Spojené státy severoamerické a Prusko, obě země s 60 procenty, Francie, jež vedla nejvíce válek, vybojovala okrouhle 52 proc. vítězství. Za ní následuje Italie s 50 proc., Rakousko se 42 proc., Španělsko s 36 a Turecko s 30 proc. Je také zajímavé, jaké měla ta která válka trvání. V letech 1618 až 1918 to nebyla nejdelší válka třicetiletá — jak se snad mnohdy má za to — nýbrž konflikt mezi Benátčany a Turky, jenž trval od roku 1644 do roku 1699. Nejkratší války se vedly v devatenáctém století, 16 válek netrvalo ani celý rok. Mezi ně patří řecko-turecká válka z roku 1897, jež trvala sotva měsíc, a prusko-rakouská válka z roku 1866, jež trvala jen měsíc a šest dní. Válka mezi Anglií a Španělskem o Gibraltar, obsazený Angličany a obléhaný Španěly, trvala přesně 1167 dní, od 9. srpna 1779 do 21. října 1782. Španělům to trvalo již příliš dlouho, skončili obléhání a ponechali Gibraltarské skály Angličanům.

V zemi, kde se narodil Ježíš Kristus.

Arabsko-židovské půtky, vzpoury, střílení a drobné války učinily v poslední době z Palestiny nezdravé místo pro tisíce poutníků, kteří každoročně navštěvovali chrám Narození.

Ovzduší je krajně napjaté — to lze vycítiti a viděti všude Hotely a útulky zejí prázdnotou, žebráci naříkají nad hubenými almužnami a prodavači růženců, svíček a křížů, kteří obstoupili chrám, nemohou své zboží udati ani za nízké ceny.

Nálada krajně nepřívětivá: místo poutníků z celého světa se ulicemi měst rozléhají kroky britských oddílů, oblečených v khaki uniformy a policie.

Z tábora skotských vojáků se rozléhají kvílivé zvuky dud a ulicí rachoti ozbrojená auta.

Jiná léta na Boží hod jsou všechny silnice z Jerusaléma do Betlema přeplněny davy poutníků, ubírajících se do chrámu Narození, vystavěného na místě, kde se narodil Kristus. Křivé, příkré a kluzké uličky Betlema tvoří jedinou změď národů a ras.

V hlavní chrámové lodi, zářivě osvětlené a kadidlem provoněné, slouží latinský patriarcha pontifikální mši „Gloria in excelsis“. Dvacet stop pod chrámem je kripta, na jejíž dlažbě označuje stříbrná hvězda místo, kde „Hic de Virgine Maria Jezus Christus natus est“. („Zde se narodil P. Marii Ježíš Kristus.“), a odráží matné světlo patnácti olejevých lamp, visících

---

336.

„Ta? Ach kdybyste ji znal,“ povídal s náhlou vřelostí a jeho tvář se rozjasnila.

„Věřím vám, že je roztomilá a poznám ji potom. Nuže, vraťme se k mému návrhu. Odpovězte jako muž, a to vám povídám, že v tu chvíli, kdy dostanu váš slib, musíte ze svého srdce vymýtiti všechny zpozdilé a hloupé vzpomínky na dnešní intermezzo v Monte Carlu.“

„Nežertujete se mnou?“

„Chcete snad, abych zneužíval svého slova? Nedostačí vám, že to povídá kníže Radotínský?“ ptal se hrdě.

„Odpusťte, již věřím. A já, já to přijímám, já chci žít, já chci pracovat, já se chci státi dobrým a ušlechtilým člověkem.“

A v náhlém návalu radosti, že zmizely chmury, vytryskly mu slzy a polily jeho tvář.

V.

Jako po těžké nemoci vracel se Artur s Nizzy domů. Kníže ho zdžel ještě po tři dny a po celý ten čas měl ho u sebe. Na oko to dělal proto, jako by chtěl Artura zasvětit do všech svých přání v příčině budoucího jeho postavení, ale doopravdy měl o mladého muže starost. Jeho nervy byly příliš hluboko otřeseny a musil se zotaviti, aby se snad nena záchranu pozdě.

„Napijte se, na mé zdraví pijte,“ pobízel ho do vína.

Mechanicky vzal sklenici, omočil rty ve vínu, jako by mu bylo odporné, ale pojednou, jako by se v něm probudila palčivá žízeň, obrátil obsah sklenice do hrdla.

„A teď jezte,“ domlouval mu laskavě.

„Nemohu, ošklivi se mi každé jídlo,“ pronesl Artur temně a znovu si naliv, vypil druhou sklenku vína.

„Prozatím dost,“ pravil kníže a vzav láhve s vínem, postavil je za sebe na zem. „Teď mi musíte napřed něco říci. Mnoho-li peněz jste sem vezl?“

„Pět tisíc zlatých. To byl celý můj majetek. Sedíte se žebrákem.“

„Nu, nu, jen ne tak tragicky. Ten žebrák má doma panství a bohaté příbuzné.“

„Od kterých nic nechce a nic nedostane, protože nechce prodati svoji svobodnou vůli,“ vybuchl Artur vášnivě, „Má panství, které již věřitel drží v drápech a poslední groš prohrál, takže mu nezbývá, než se zabíti. Myslíte, že mi v tom zabráníte? Zabiji se.“

Svá slova pronesl s hroznou jistotou a jeho divoký pohled dosvědčoval, že nepronáší planou hrozbu.

„Nezabijete se,“ řekl kníže určitě. „Jste

333.

s klenutého stropu.

V Palestině jsou slaveny vánoce třikrát za rok. Dnes se konají bohoslužby západních církví, šestého ledna řecké orthodoxní církve spolu s Kopty Syřany a Habešany a osmnáctého ledna Arménci.

Po celé Svaté zemi jezdí pancéřové automobily, hlídkují vojáci a policie a staccato ručnic se s výsměchem ozývá ulicemi, zatím co v chrámech se sklánějí hlavy zbožných lidí a kněz volá: „Mír na zemi a pokoj lidem dobré vůle."

Hospodářský zpravodaj.

Ja zužitkovati namrzlou a zamrzlou řepu.

Při zmrzlých a namrzlých plodinách považuji za nejdůležitější, přivoditi jejich rozmrzání co nejpomaleji, neboť tímto způsobem se zachrání, co se zachránniti dá. Tímto postupem utrpí plodiny co nejméně, poněvadž poznenáhlým rozmrzáním zůstává buničina co nejzachovalejší, a pak rozdělí sa jejich zužitkování na značně delší dobu, což je velmi důležité. Je známo, že řepa a brambory v těžší půdě, značně zamačkané neb zaježdě-né, kde byla půda hodně hluboko a silně promrzlá, takže pomalu rozmrzala, nejevily z jara po roztání známky poškození.

Zásoby, uložené v krechtu, je dobře zaházeti ještě sněhem na místech, kde je odvátý nebo kde jsou šlápoty; je účelné přikrýti je před táním slamou neb slamnatým hnojem. Ve sklepě přihazejte namrzlé plodiny buď slamou, nebo plevami, které jsou lepší. Neotvírejte zbytečně průduchy a dveře, nepřebírejte je, pokud nepočnou rozmrzavati!

Jakmile bude vhodná doba na přebírání, proveďte to rychle a opatrně! Brambory a jiné plodiny ve sklepích nebo kůlnách jsou nejvíce zamrzlé na povrchu a naproti špatně opatřeným dveřím a oknům.

Kdo má možnost zmrzlé brambory pařiti, neb rozmrzávající řepu krouhati, ať to provede v čas; plodiny ty naloží do kádí, sudů neb jam tak, aby byla hmota co nejpevněji udusána a vzduch vytlačený. Je-li hmota příliš vodnatá, doporučuji přidati plevy, ale co možno stejnoměrně rozdělené, ne ve vrstvách. Po naložení třeba dobře a silně přikrýti nádoby a jámy, kde ono krmivo uschováme. Nejlépe se k tomu hodí mazlavá hlína, asi 40 cm silná vrstva, řádně ochlazená, kde se každá trhlina hned

CENY OBILÍ.

Záznam 28.XII. volyňské plodinové bursy.

Žito	zl. 21.—	za 100 kg
Pšenice	„ 26.25	„
Ječmen	„ 17.—	„
Oves	„ 18.25	„
Hrečka	„ 17.25	„
Proso	„ 18.50	„
Řepák	„ 56.—	„
Hrách	„ 30.—	„
Seno	„ 11.—	„
Sláma	„ 6.50	„
Jetel	„ 100.—	„

334.

snad takový slaboch, že byste po prvním nezdaru ze života chtěl zbaběle utíkat? Zmínil jste se mi, že se váš strýc i teta na vás rozhněvali pro jakousi zamýšlenou messalianci. Byly vaše city k oné, mně neznámé dámě tak mělké a prchavé, že ji můžete jen tak zhola opustit?"

Artur se zachvěl a vytřeštil oči na knížete.

„Proč mi to připomínáte? Proč množíte můj duševní zmatek?" ptal se a začal se chvěti na celém těle.

„Abych vás donutil k chladné rozvaze. Mám dobré oči a poznal jsem, že nejste tuctový muž, že ve vás dříme mnoho výborných vlastností, jež nebyly dosud využitkovány a o nichž sám nevíte. Vím, co platí lidský život a vím, že vaše nehoda nestojí za to, abyste si zmařil jediný vlas, neřku li svůj život. Nemohu, bohužel, v této chvíli vám říci, že jsem s to vám tolik pomoci, aby váš statek byl zachráněn, ale o vaši budoucnost se mohu postarati. Neštítíte se, barone, práce?"

„Neumím nic," pravil tišeji a jeho divoký pohled hasl.

„Máte aspoň chuť se naučiti něčemu?"

„Mám-li chuť? Prahl jsem po tom, abych něco uměl. Ale nejsem k ničemu. Tělesné práci nejsem zvyklý a odborného vzdělání se mi nedostalo."

335.

„Člověk se neučí pouze v knihách, život jest lepší učitel než knihy. Mám statky, jsou rozvrženy na tři díly, na každém mám ředitele a jen jeden je schopný. Chcete se pokusit, aby se z vás stal takový ředitel, který by za slušné zaopatření věnoval se správě cizího statku? Sečkejte, povím vám, jak si to myslím. První rok půjdete k řediteli, na nějž se mohu spolehnouti, do předběžné praxe a za rok vás přeložím na druhé panství, kde byste vedl správu sám, pod vrchním dozorem svého bývalého učitele. Až seznám, že jste vnikl ve svůj nový obor, stanete se samostatným a bude vám upraveno služné, abyste mohl býti svému stavu přiměřeně živ. Velkostatkářem ovšem nebudete, ale myslím, že ani kdybyste byl neprohrál, nečekala by vás skvělá budoucnost bez jakéhokoliv namáhání. Nu tak, dobře si to rozmyslete."

Čekal chvíli Artur se přikrčil a jeho obličej prozrazoval, že úsilovně přemýšlí. Příšerná bledost zmizela, jen ruce se dosud třásly a chvílemi kolem úst mu zacukalo.

„Mohl bych se ženiti?" ptal se po dlouhé chvíli tiše a plaše se na knížete podíval.

„V prvním roce nikoliv, potom ano. Doufám, že by vaše nevěsta nedělala hanbu vašemu jménu a neztěžovala vaše postavení."

zamrže. Je lépe nakládati do více menších jam než do jedné velké, neboť při zkrmování nepodléhají tak snadno zkáze.

Namrzlé okopaniny nemají se skrmovati před roztáním, neb zachlazením žaludků a střev u zvířat přivodí se zažívací poruchy, které mohou býti hodně vážné; dostavují se nejen průjmy. ale i pometání.

Poznenáhlu rozmrzlá krmná řepa dá se v menší míře zkrmovati bez vážných obav, kdežto u bramborů se doporučuje je svařiti neb sopařiti, vodu z nich slíti, brambory s jiným krmivem promísiti a v menších dávkách předkládati.

Jak velké množství se dá těchto poškozených pícnin zkrmovati, závisí na tom, co se ve větší míře krmí. Přikrmujeme-li nějaké průmyslové odpadky, budeme směti jich dáti méně.

Zmrzlé brambory na vzduchu roztání ponechané budou měkké a podléhají brzo rozkladu. Brambory, které byli ve zmrzlém stavu hozeny do studené vody a tam rozmrzly, jsou nejlepší; ony, které byly dány na hromadu, proházeny a přikryty sněhem, byly měkčí než z vody. Hromada bramborů prosypaná kainitem a solí draselnou, rozmrzala pomaleji než na vzduchu, ale brambory byly poměrně měkčí než ze sněhu.

Z Chmelného trhu.

CHMEL.

Žatec 23.XII.

V uplynulém týdnu trvala dále poptávka po žateckém chmeli a kupovány jak na venkově tak i na trhu v Žatci všechny druhy. Kupováno bylo ponejvíce pro cizinu. Při přívětivějším smýšlení pohybují se ceny žateckého chmele v nezměněném cenovém rámci

Kč 550.— až 850.— za 50 kg.

Veřejná známkovna chmele v Žatci ověřila a vyexpedovala dodnes 55.364 žoků v čisté váze 132.140 cel. centů á 50 kg žateckého chmele sklizně 1937.

Český odbor Jednoty chmelařské v Žatci.

Adresa redakce a administrace: Kwasiłów na Wołyniu. Tiskne a vydává Vydavatelství a tiskárna „Hlas Volyně“ spol. s r. o. Odpovědný redaktor V. Perný. Roční předplatné 10 zl., čtvrtletně — 3 zl. Do zahraničí o 2 zl. 50 gr. ročně více. Cena inserátu: vel. 1/12 zadních stranek 6 zl. za jednou. V předu o 50% dráže. Při delší inserci značná sleva.